

Saamelaiskäräjät

Sajos

99870 INARI

POHJOISMAISEN SAAMELAISSOPIMUKSEN ANTAMINEN SAAMELAISKÄRÄJIEN HYVÄKSYTTÄVÄKSI

Pohjoismaisen saamelaisopimuksen tarkoituksena on vahvistaa saamelaisten oikeudet siten, että saamelaiset voivat säilyttää, harjoittaa ja kehittää kulttuuriin, kieliään ja yhteiskuntaelämäänsä niin, että valtionrajat häiritsevät tätä mahdollisimman vähän. Sopimuksen turvaamat oikeudet ovat vähimmäisoikeuksia. Ne eivät estä yksittäistä valtiota laajentamasta saamelaisten oikeuksia tai ryhtymästä kattavampiin toimiin, eikä niiden perusteella voi rajoittaa sellaisia saamelaisten oikeuksia, jotka johtuvat muista säännöksistä tai kansainvälisistä sitoumuksista.

Pohjoismaista saamelaisopimusta on valmisteltu yli kymmenen vuoden ajan. Suomalais-norjalais-ruotsalais-saamelainen asiantuntijatyöryhmä luovutti 27.10.2005 Suomen, Norjan ja Ruotsin saamelaisasioiden ministereille sekä saamelaiskäräjien puheenjohtajille luonnoksen pohjoismaiseksi saamelaisopimukseksi. Vuonna 2009 oikeusministeriön asettama työryhmä laati arvion luonnoksen suhteesta Suomen perustuslakiin ja muuhun kansalliseen lainsäädäntöön sekä Suomea sitoviin kansainvälisiin ihmisoikeusvelvoitteisiin.

Saameministerien ja saamepresidenttien kokouksessa Tukholmassa 22.11.2010 sovittiin niistä menettelytavoista, joita noudattaen asiassa on tarkoitus edetä ja viralliset neuvotteluvaltuuskunnat asettaa. Sovitun mukaisesti valtioneuvosto päätti 10.3.2011 asettaa Suomen valtuuskunnan ja oikeuttaa oikeusministeriön määräämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja sihteeri. Valtuuskunnan tehtävänä oli neuvotella Suomen, Ruotsin ja Norjan välille pohjoismainen saamelaisopimus. Neuvotteluja käytiin varsinaisesti kolmen valtion välillä, mutta jokaisen valtion neuvotteluvaltuuskuntaan on kuulunut sekä hallitusten että Saamelaiskäräjien edustajia. Neuvottelujen kehyksenä on käytetty yhteispohjoismaisen asiantuntijaryhmän valmistelemaa sopimusluonnosta vuodelta 2005.

Varsinaiset sopimusneuvottelut alkoivat vuonna 2011 ja tavoitteena oli saattaa neuvottelut päätökseen viiden vuoden kuluessa. Sopimuksesta saavutettiin alustava neuvottelutulos joulukuussa 2016 ja Norjan, Ruotsin ja Suomen neuvotteluvaltuuskuntien puheenjohtajat parafoivat eli neuvotteluvaiheen päätteeksi alustavasti vahvistivat sopimustekstin 13.1.2017. Tämän jälkeen sopimusteksti käännettiin suomeksi, pohjoissaameksi ja norjaksi. Sopimus on todistusvoimainen kaikilla näillä kolmella kielellä. Sopimus käännetään myös muille saamen kielille. Oikeusministeriö on tilannut inarinsaamen- ja koltansaamenkieliset käännökset.

Sopimuksen johdannossa todetaan, että valtiot tunnustavat saamelaiskäräjien aktiivisen roolin neuvotteluissa ja niiden osallistuminen niihin. Edelleen johdannossa todetaan, että valtiot huomioivat, että kolmen valtion saamelaiskäräjät ovat osaltaan hyväksyneet sopimuksen. Pohjoismaisen saamelaissopimuksen allekirjoittamista koskevassa artiklassa todetaan, että sopimus annetaan ennen sen allekirjoittamista kaikkien kolmen maan saamelaiskäräjien hyväksyttäväksi.

Ottaen huomioon pohjoismaisen saamelaissopimuksen tarkoitus sekä alkuperäiskansa saamelaisten itsemääräämisoikeus, valtiot siis allekirjoittavat ja vievät sopimuksen ratifioitavaksi ainoastaan, jos Saamelaiskäräjät Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa hyväksyvät sopimuksen.

Tällä kirjeellä liitteenä oleva pohjoismaisen saamelaissopimus annetaan sopimuksen 42 artiklan mukaisesti Suomen Saamelaiskäräjien hyväksyttäväksi.

Johtaja

Johanna Suurpää

Neuvotteleva virkamies

Yrsa Nymän

LIITTEET

Pohjoismaisen saamelaissopimus ruotsiksi, suomeksi, pohjoissaameksi ja norjaksi